

Azərbaycan müharibədə qazandığı zəfərin nəticələrini möhkəmləndirir

Ali Baş Komandan İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın Şuşa şəhərinə budəfəki səfəri hər birimizi fərləndirdi. Dövlət başçımızın Şuşada dahi Azərbaycan şairi və ictimai-xadimi Molla Pənah Vaqifin muzey-məqbərə kompleksinin təmir-bərpa və yenidənqurma işlərindən sonra açılışını etməsi, Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafında böyük xidmətlər göstərmiş, Xalq artisti Bülbülün ev-muzeyinin, Şuşa şəhərində görkəmli Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir Hacıbəylinin heykəlinin açılışında, daha sonra “Otel və Konfrans Mərkəzi”nin təməlinin qoyulmasında iştirak etməsi bu dəfəki səfərin əhəmiyyətini son dərəcə artırdı.

Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya Şuşa şəhərinin baş planı təqdim olunub. Şuşa şəhərinin baş planı hazırlanarkən onun tarixi əzəmətinin qorunması əsas götürülüb. Mədəniyyət paytaxtımızda həyata keçirilən bütün layihələr tarixlə müasirliyin vəhdəti üzərində qurulacaq və tezliklə keçmişdə olduğu kimi, Şuşa dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevriləcək. Əlamətdar hadisələrdən biri də budur ki, Vaqif Poeziya Günləri Şuşa işğaldan azad edildikdən sonra Heydər Əliyev Fondu tərəfindən ilk dəfə şairin doğma şəhərindən yenidən təşkil olunub və Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Vaqif Poeziya Günlərinin rəsmi açılışında iştirak ediblər. Bütün bu təməlqoyma, açılış mərasimləri, strateji-mədəni yol xəritəsini inamla addımlamaq onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan Cənubi Qafqazda təkə hərbi qüdrəti ilə deyil, həm də mədəniyyəti, inkişafı, tərəqqisi ilə fərqlənir.

Çox haqlı və yerində bir deyim var: tarixi qaliblər yazır. 44 günlük müharibədə çoxəsrlik dövlətçilik tarixinin ən parlaq və bənzərsiz qələbəsini qazanan Azərbaycan haqlı, güclü və qalib dövlət kimi möhtəşəm Zəfər salnaməsi yaradıb. Prezident, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyətli siyasəti, dövlətimizin qüdrəti, xalqımızın həmrəyliyi, mübarizə əzmi və ordumuzun gücü sayəsində torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi, ərazi bütövlüyümüzün və tarixi ədalətin bərpa olunması şərəf və qürur tariximizdir. Bu qələbə, eyni zamanda, tarixi ədalətsizliklərin aradan qaldırılması, yeni reallıqların yaradılması və milli tərəqqinin gələcək konturlarının müəyyənləşdirilməsi baxımından da əlamətdardır. Xüsusi vurğulamaq gərəkdir ki, müzəffər Ali Baş Komandanımız çıxışları zamanı bildirir ki, Azərbaycanın qələbəsi necə möhtəşəm və əzəmətlidir. O deyir: “Bu gün qürur hissi ilə deyə bilirik

ki, şəhidlərimizin qanını yerdə qoymadıq, ədaləti bərpa etdik, düşməni torpağımızdan qovduq və müzəffər xalq kimi dünya tarixinə öz adımızı yazdırdıq”. Həqiqətən də, bu gün dünyanın nüfuzlu ali hərbi məktəblərində və strateji tədqiqat mərkəzlərində öyrənilən İkinci Qarabağ müharibəsi tarixdə əbədi qalacaq. Çünki bu müharibə Azərbaycan xalqının Qurtuluş savaşı olması ilə yanaşı, ədalətin və iradənin təntənəsi, həmçinin dövlətimizin regionda təhlükəsizliyin təmin olunması üçün haqlı mübarizəsi və strateji qətiyyəti idi. Azərbaycan həm dövlətimizin gücünün, həm də xalqımızın həmrəyliyinin rəmzi olan “Dəmir yumruq” vasitəsilə təkə işğalçı Ermənistanı məğlubiyyətə uğratmadı, həm də döyüş meydanında erməni faşizminin başını əzdi – belini qırdı, separatizmi məhv etdi, beynəlxalq birliyin bəzi üzvlərinin ikili standartlara əsaslanan siyasətini iflasa uğratdı. 300-dən çox şəhəri, kəndi, qəsəbəni döyüş meydanında işğalçılardan azad edən Azərbaycan həm də mühüm bir beynəlxalq presedent yaratdı. Bu, bütün təzyiqlərə və ədalətsizliklərə baxmayaraq, bir dövlətin olduqca mürəkkəb beynəlxalq şəraitdə öz hərbi-siyasi qüdrəti vasitəsilə ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi, BMT-nin uzun illər ərzində kağız üzərində qalmış qətnamələrinin icrasını təmin etməklə hüququn təntənəsinə və ədalətin öz yerini tapmasına müvəffəq olmasıdır.

Prezident İlham Əliyev çıxışlarında da postmüharibə dövrünün reallıqlarına nəzər yetirərək bildirir ki, müharibədən sonrakı dönmənin gerçəklikləri tamamilə Azərbaycanın tarixi qələbəsinin nəticələrini əks etdirir. Belə ki, siyasi-diplomatik müstəvidə dikte edən tərəf məhz yeni reallıqlar yaratmış qalib və haqlı olan tərəf Azərbaycan dövlətidir. Yeddi rayonla yanaşı, Şuşa şəhərini, Hadrutu, Xocavənd rayonunun 60 faizini, həmçinin Suqovuşan qəsəbəsini azad edən Azərbaycan istər Qarabağ bölgəsində, istərsə də Ermənistanla sərhəddə hakim strateji nöqtələrə

malikdir. Məhz işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası ilə əlaqədar nəhəng vəzifənin uğurla yerinə yetirilməsi, həmçinin regionda kommunikasiya xətlərinin bərpası, o cümlədən Zəngəzur dəhlizinin açılması isə Azərbaycanın iqtisadi, siyasi gücünün, strateji imkanlarının artmasını, çoxtərəfli əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafını və beynəlxalq münasibətlər sistemində yüksəlişini təmin edəcək. Bütün bunlar isə hazırkı reallıqların pragmatik siyasət həyata keçirən, strateji avantajlara sahib olan Azərbaycan üçün mühüm perspektivlər vəd etdiyini göstərir.

Yeri gəlmişkən, postmüharibə dövrünün ən mühüm reallıqlarından biri də Prezident İlham Əliyevin müvafiq fərmanı əsasında iqtisadi rayonların yeni bölgüsünün aparılmasıdır. Əlbəttə, bu, təkə iqtisadi-sosial məzmun daşımır, həm də tarixi, siyasi-strateji baxımdan çox mühüm əhəmiyyətə malikdir.

İlk növbədə, qeyd etmək lazımdır ki, dövlət başçısının 7 iyul 2021-ci il tarixli həmin fərmanı ilə xalqımıza qarşı böyük bir tarixi ədalətsizlik aradan qaldırıldı. Məlumdur ki, 1921-ci ildə Rusiya Kommunist (bolşeviklər) Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Qafqaz Bürosunun plenumunun iclas-protokolunda “Dağlıq Qarabağ” ifadəsi yer almışdı. Eyni zamanda, bunun əsasında süni bölgü aparılmış, 1923-cü il iyulun 7-də Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti yaradılmışdı. Dövlətimizin başçısının fərmanında “Qarabağ iqtisadi rayonu” ifadəsinin yer alması ilə “Dağlıq” sözünün və bütövlükdə, süni bölgünün üzərindən birdəfəlik xətt çəkildi. Yeni bölgü əsasında Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunun yaradılması da mühüm tarixi və siyasi-strateji önəm daşıyır. Bununla yanaşı, Xankəndinin, Xocalının Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil edilməsi Azərbaycanın suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qəti ifadəsidir. Yeni mərhələdə regional inkişaf kontekstində Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası isə həm mühüm

sosial-iqtisadi dividendlər vəd edir, həm də xalqımızın və dövlətimizin öz tarixi irsinə sahib çıxdığını, gələcək nəsillərə milli miras buraxdığını göstərir.

Rəsmi İrəvanın, təcavüzkar erməni millətçilərinin terrorçu siması və xarakterini əks etdirən məqamlardan biri də onların antihumanist davranışı ilə əlaqədardır. Sırr deyil ki, Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra Azərbaycan xalqının təxminən 4 minə yaxın nümayəndəsi itkin düşüb. Ermənilər isə onların nəşini bizə qaytarmayıblar, müxtəlif yalanlar və bəhanələrlə dünya ictimaiyyətini aldatmağa çalışmaqda qeyri-insani mövqə sərgiləyiblər. İşğalçını döyüş meydanında layiqincə cəzalandıran Azərbaycan isə həm də humanizm prinsipinə – özünün insanpərvərlik ənənələrinə sadiqlik nümayiş etdirir. Təkə işğaldan azad edilmiş torpaqlarda bu günə qədər davam edən axtarış əməliyyatları nəticəsində 1600-dən çox erməni işğalçının cəsədi tapılıb.

Digər bir fakta nəzər yetirək. Azərbaycan dünyada tolerantlıq nümunəsi, multikulturalizm diyarı kimi tanınır, sivilizasiyalararası dialoqun inkişafına müstəsna töhfələr verir. Multikulturalizm həm cəmiyyətdə həyat tərzi, həm də dövlət siyasətidir. Azərbaycan nümunəsi milli və dini dözümlülüyü, mehriban və təhlükəsiz birgəyaşayışı əks etdirir. Ermənistan isə bütün bu dəyərlərə zidd yanaşma və mövqə sərgiləyir. Faktlar bu ölkənin və rəsmi İrəvanın cinayətkar obrazını göstərir. Belə ki, uzun illər ərzində işğal altında saxladıkları ərazilərdə illeqal məskunlaşdırma aparən Ermənistan, həmçinin tarixi, dini-mədəni abidələrimizə qarşı vandalizm aktları törətməklə bəşəriyyətin mədəniyyət xəzinəsini – dünya mədəni irsini hədəfə alıb. Bu, sanki sivilizasiyadan uzaq vəhşi bir tayfanın bütün insani və mədəni dəyərlərə qarşı hücumunu əks etdirir.

Beləliklə, reallıqlar aydındır: qalib Azərbaycan postmüharibə mərhələsində tarixi, siyasi, strateji və mədəni əhəmiyyətə malik olan addımlarla qələbənin nəticələrini möhkəmləndirir, həm öz milli tərəqqisi, həm də regional təhlükəsizlik və əməkdaşlıq kontekstində yeni perspektivlər yaradır. Bu isə ölkəmizin qarşısında duran yeni strateji vəzifələrə – milli hədəflərə çatmağa etibarlı zəmin – əlverişli şərait yaradır. Necə deyərlər, bizi qarşıda milli birlik sayəsində fəth olunacaq yeni strateji zirvələr gözləyir!

Adil ƏLİYEV,
Milli Məclis sədrinin müavini